

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De translatione episcopi vel electi. Titulus VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

antè cancellorum fenestellas, vota singulorum audiat, vel accipiat: in reliquis seruentur singulorum ordinum vel monasteriorum constitutiones: *c. abbatisa* *sess. 25. de regul. & c.* Concordat stylus curiæ, iuxta quem electiones monialium in abbatissas confirmantur, absque suppletionem defectuum vnde cancellari solet clausula suppletis, &c. quia in talibus electionibus, non interueniunt solemnia. *d. c. indemnitatibus*. In ¶
 37 monasterijs, in quibus solitæ sunt benedici abbatissæ, *clm. attendentes §. statuimus* & ibi *Zab. ver. secundo quæro* *Imol. n. 10. & seqq. vital. n. 13. & seqq. de stat. monach.* priorissæ nunquam benedicuntur, *d. c. indemnitatibus §. 1. & ibi gl. in verbo abbatissa*. abbatissa intra annum à suæ confirmationis tempore, computandum, benedictionem suscipere debet, alioquin à iure suo se nouerit profusus cecidisse: *clm. attendentes §. statuimus de stat. monach. d. c. indemnitatibus §. primo* & ibi gloss. in verbo *abbatissa Franc. Aretin. in d. c. meminimus numero septimo*, quæ impartiri eis potest quolibet die, *d. c. statuimus* & ibi gloss. in verbo *benedici* etiam antequam habet possessionem monasterij *d. c. indemnitatibus §. verum* & ibi *Franc. in principio*. est simplex non requirit manus impositionem episcopalem, *Hosien. in c. tuam numero 9. de at. qual. & ord. pres. vital. in cle. attendentes §. si qui vero num. 18. Imol. numero 12. & Can. de stat. monach.* & non potest reiterari: *Pan. in clem. attendentes numero 18. de stat. monach. Imol. numero 13. & Can. sed Felin. in c. meminimus numero 3. de accus. tenet quod possit reiterari*. benedicta potest, in matutinis euangelium legere, *c. diaconissam* & ibi *gl. 1. & fin. 27. quæst. 1.* non potest moniales benedicere, confessiones audire, publice prædicare, excommunicare, absolueri, interdiceri, aut ordines conferre, quia mulieres non recipiunt characterem, impe-

diente sexu; *c. noua de poenit. & remis. & ibi gloss. fin. gl. in d. c. diaconissam c. statuimus 20. quæst. 2. c. de monialibus* & ibi *gl. fin. de sent. excomm. Pan. in c. meminimus numero 1. de accus. c. mulierem 33. quæst. 5.* Sed confirmata potest monachas & clericos suæ iurisdictionis suscipere à beneficio, potest conferre ecclesiis, beneficia, instituere clericos, in ecclesijs sui monasterij. *c. dilecta* & ibi *gl. 1. de maior. & obed. Pan. & Can. communiter c. cum dilecta de confirm. vit. vel inuit. & ibi gl. in verbo procuratricem* & *Can. c. 2. de his quæ fiunt à Præl. sine consensu cap. Gonzal. super reg. de mens. & alternat. gl. 22. nu. 12. & seqq.* In electione ¶ summi Pontificis, quædam specialiter sunt constituta, vt videre est in *c. licet hoc tit. & in c. vbi periculum, hoc tit. in 6. & clem. ne Romani, hoc tit. ac in nouissima constitutione Gregorij XV.* Electus antè inuentionem, obtinet auctoritatem regendi Romanam ecclesiam, & disponendi omnes facultates eius. *c. in nomine domini in 23. dist. extrauag. vlt. de sent. excomm. inter commanes.* Item ¶ in electione, 40 confirmatione, & consecratione Imperatoris seruatur *c. venerabilem, hoc tit. c. ad apostolica, de sent. & re iud. 176. & ibi gloss. in verb. illi sunt*, & ibidem *gl. fin. dicit principibus non esse statutum certum tempus*, ideo summum pontificem non posse eligere, nisi prius illos admoneat.

De translatione episcopi vel electi.

Titulus VII.

S V M M A R I A.

- 1 Translatione de finitio.
- 2 Papa transfert episcopos & exemptos prelatos, inferiorum clericorum translatio fit auctoritate cuiuslibet proprij Episcopi.

3. Tran-

- 3 Transseuntis propria auctoritate de vna ecclesia ad aliam poena.
 4 Translatioo effectus.
 5 Episcopus cui data est indulgentia transseundi de vna ecclesia ad aliam, debet postulari, non eligi.
 6 Postulatus concorditer in ecclesia vltromontani exempta non potest administrare.

ALLIGATI alijs ecclesijs postulandi sunt, c. bon. mem. el. 2. & c. fin. de postul. prel. Et oportet talis transferri ad ecclesias, ad quas postulantur, idèd post titulos præcedentes ponit de translatione episcopi, (episcopus propriè dicitur qui est consecratus) vel electi, quia antè consecrationè, non appellatur episcopus, sed electus talis ecclesiæ, Pan. in c. primo numero quarto, hoc tit. gloss. prima in c. primo de relig. domib. vt dictum est titulo de electione. Translatio ¶ est de vnâ ecclesiâ ad aliam regularis mutatio, cum euidenti causa vtilitatis, vel necessitatis, c. mutationes & c. suas & c. sicut vir. 7. quasi. prima, episcoporum, pertinet ad solum Romanum Pontificem, d. c. mutationes Pan. in c. primo numero tertio, hoc tit. c. primo & 2. §. sed neque vers. nec quod tit. c. quod translationem de off. leg. & ibi gloss. mag. siue sint consecrati, §. fin. hoc tit. siue tantum canonicè electi, & confirmati c. secundo §. primo vers. vnde cum hoc tit. ante confirmationem, in manibus eligentium, iuri suo cedere possunt, sine licentiâ superioris: c. cum venissent & ibi gloss. in verbo renuntiavit de integ. reslit. & ibi Pan. numero xi. Host. numero septimo, in fine & Can. Pan. in c. secundo numero 3. hoc tit. item exemptorum prælatorum, c. cum venerabilis de consuetud. cap. fin. de renuntiat. etiam absentium, & prior cathedralis ecclesia vacat, postquam episcopis se translaturum sciuit, & consentit, quia licet possit, tamen non solet Papa ali-

quem transferre contrâ suam voluntatem; c. archidiaconum 87. dist. in fine & ibi gl. fin. c. episcopus de loco 7. quasi. 1. & ibi gl. & DD. Et postquam expeditæ sunt literæ super secunda prælatura, & ostensæ capitulo: nam solum scientia, aut sola expeditio litterarum non sufficit, absque præsentatione in capitulo facta, Pan. in c. in nostra num. 11. de rescript. Felin. in c. 1. nu. 2. vers. & Soc. reputat 10. And. de prescript. Gonzal. super regul. de mens. & alternat. gl. 15. nu. 49. quodque translatus ipse, possessionem Ecclesiæ, ad quam translatus extitit, acquisuerit, aut per eum steterit, quo minus assecutus sit, Felin. in c. eam se nu. 9. vers. & dicitur translatus de rescript. Hored. de benef. incomp. p. 1. c. 3. num. 12. Roman. conf. 345. numero 17. Garc. de benef. p. 11. c. 6. n. 39. & 49. & seq.

Inductum ¶ summi Pontificis, quo translationi annuit, strictè est interpretandum, & si ad maiorem, priore, dignitatem, transitum concessit, non auxiliatur migrare cupienti, ad parem dignitatem, c. fin. hoc tit. & ibi gl. pen. & fin. Inferiorum clericorum translatio sit, auctoritate cuiuslibet proprii episcopi. c. Abbas el. 2. 18. quasi. 2. c. si quis & c. seq. 71. dist. c. episcopus de loco vers. fin. 7. q. 1. & ibi gloss. fin. c. cum & plantare §. in ecclesijs de priuil. Transiens propriâ auctoritate de vnâ ecclesiâ ad aliam, priuatur, & ambita, & habita vt nec illis præsideat, quos per superbiam spreuit, nec illis, quos per auaritiam, vel ambitum concupiuit; tam in episcopatibus, c. quanto in fine hoc tit. c. si quis episcopus & c. seq. 7. quasi. 1. c. 1. de cler. non resid. quam in alijs beneficijs, & ecclesijs, c. cum olim & c. seq. de rerum permut. c. non oportet c. eos sacerdotes 7. q. 1. c. fin. de renuntiat. in 6. in fine. siue transeat ad maiorem, quo casu

caſu præſumitur ambitio, non leuitas, *c. 1. de cleric. non reſid. gl. in d. c. ſi quis episcopus 7. quaſt. 1.* ſiue parem, quia facilius diſpenſatur in maiori, quam in pari, *c. ſin. hoc tit.* ſiue etiam ad minorem eccleſiam, in quâ difficilius diſpenſatur, *c. 1. hoc tit.* Episcopatus ſunt paris dignitatis, licet aliqui habeant minores redditus, *c. legimus 93. diſt. Pan. in c. ſin. num. 56. hoc tit.* reſtituitur eccleſiæ, quam deſeruit, ſi eccleſia eum repetit, *c. non oportet 7. q. 1.* & cogitur redire: *c. ſi quis vero 7. q. 1.* Eccleſia inuita non cogitur eum recipere; *Archid. in d. c. ſi quis vero arg. c. de benedicto 32. q. 1.* Si alias ei ſubſtitutus fuerit, licet ꝑ propriâ authoritate, tranſiens ad aliam, prioris eccleſiæ episcopus, aut rector eſſe non deſerit, ſubſtitutus tamen episcopatum, aut eccleſiam habebit, *c. paſtorali in ſine & c. ſeq. 7. q. 1.* nam tranſiens ad ſecundum Episcopatum, abſque licentiâ, non eſt ipſo iure priuatus primo; ſed eſt priuandus per ſententiam; *Pan. poſt Io. And. in c. quanto num. 13. & ſeq. hoc tit. Gemin. in ſumma 7. q. 1. in ſine præpoſ. num. 2.* in curatis dignitatibus, perſonatibus, officiis, cæteriſque beneficiis perſonalem reſidentiam requiruntibus, hodierno iure ſeruari debent, *c. de multa, de præb. extrauag. execrabilis de præb. & c. quicumque ſeſſ. 7.* Legatus à latere patriarcha, archiepiſcopus, uſurpantes ſibi episcoporum translationes, ab episcoporum conſecratione, & confirmatione ſuſpendeduntur per ſententiam, *c. 1. in ſine & c. 2. §. ſin. hoc tit.*

4 *c. niſi ſpecialis de offic. leg.* Eſſectus ꝑ translationis eſt, quod translatus ex cauſâ utilitatis vel neceſſitatis, ab vnâ ciuitate, ad aliam, deſinit eſſe Episcopus illius ciuitatis, à quâ tranſfertur, & à vinculo prioris Eccleſiæ abſoluitur, *c. 2. in ſine hoc tit.* atque ided qui huic ſuccedit, non uiuenti, ſed deſuncto quodammodo Episcopo, probatur ſubſtitui: *c. in apibus §. translatus c. ſunt alterius §. pen. 7. q.*

1. *c. ſi quis iam translatus 7. q. 2.* translatus poſt litem conteſtatam, ſuper ſolutione debitorum contractorum, per prædeceſſorum, pro neceſſitatibus Eccleſiæ, tenetur ſe iudicio liſtere, & iudicium ſoluere, quia fructus percepit, & de fructibus ſoluenda ſunt onera; *Put. deciſ. 40. lib. 3. Gemin. conſ. 3.* amittit ius prioris beneficii, & poſſeſſionem ciuilem & naturalem; fructus tamen ſibi debitos antè translationem, & maxime extantes tempore translationis petere poteſt; *c. præſenti & ibi Ioan. And. de offic. ordin. in c. 6. lo. Monach. in c. 2. de reb. eccleſ. non alien. in c. 6. Ro. deciſ. 1. hoc tit. in antiq. ac etiam detentationem, niſi probetur, quod translatus per ſe vel alium retinuerit, incumbendo poſſeſſioni, & fructus percipiendo, & ſpoliatus eâ detentatione agit de ſpolio: *Mohed. deciſ. 1. de reſtit. ſpol. Cald. conſ. 5. de cauſ. poſſeſ. & propriet. Caſſad. deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. l. peſſideri §. in amittenda ff. de acquir. poſſeſſ.* Qui uerò metu hoſtilitatis ad aliam tranſiit, ſi priorē contingit aliquandò, ab hoſtibus liberam fieri, ad eandem illum redire oportet, *d. c. in quibus in ſine & c. ſeq. 7. q. 1.* Episcopus, ꝑ cui fuit data indulgentia tranſeundi de vnâ Eccleſiâ ad aliam, debet poſtulari non eligi, *c. ſin. hoc tit.* tùm quod poſt indulgentiam iſtam, remanet Episcopus, tùm quia impedimentum quod ſurgit ex vinculo ſpiritualis matrimonii eſt fauorabile, & indulgentia tendens ad illum tollendum odioſa: ſecus ubi tolleretur impedimentum illegitimitatis, aut alterius irregularitatis, quia diſpenſatio tendens ad tollendum impedimentum odioſum, potentius illud tollit, *d. c. ſin. & ibi Io. And. num. 4. Pan. num. 18. & ſeq. Zab. in 1. & 2. quaſt. & ſic inducit etiam facultatem eligendi, c. cum Vintonien. de elect. vel potiùs inſpicienda ſunt uerba indulgentiæ, ac diſpenſationis, & ſecundùm illa eſt iudicandum,**

dum, c. porro de priuileg. 10. And. post Host. in d. c. fin. hoc tit. num. c. 4. Postulatus ꝑ concorditer in Ecclesiâ, vltra montana exempta, non potest administrare, Pan. in c. quanto num. 10. hoc tit. quia c. nihil est de elect. loquitur de electo, non postulato.

De auctoritate & vsu pallij.

Titulus VIII.

S V M M A R I A.

- 1 Pallij definitio.
- 2 Pallij receptio, quam potestatem conferat.
- 3 Pallium conceditur à summo Pont. & quatuor patriarchis principalibus.
- 4 Pallium instanter peti debet intra tres menses à die consecrationis, & pœna negligentium id petere.
- 5 Romanus Pontifex semper, & vbiq̃ vtitur pallio inter missarum solemnias.
- 6 Archiepiscopus tantùm vtitur pallio in quâlibet ecclesia etiam exempta suâ prouincia, & extra prouinciam eo vti non potest, nisi tribus concurrentibus.
- 7 Pallij vsus strictior est quam pontificalium.
- 8 Archiepiscopus qui renunciauit loco Archiepiscopali perdit vsu pallij.
- 9 Translatus ad alium Archiepiscopatum desert secum pallium, quo non potest vti in secunda ecclesia, sed habebit aliud de nouo.

POSTULATO, electo, translato licitum est vti pallio, si ecclesiâ, ad quam assumptus est, dignitas pallij debeatur, ided restat videre, de auctoritate & vsu illius.

- 1 Pallium ꝑ est insigne Patriarchæ, Primatis, Archiepiscopi, vel Episcopi ornamentum, de B. Petri corpore sumptum, c. significasti de elect. in fine c. antiqua de priuileg. In ꝑ quo pontificalis officij plenitudo, cum archiepiscopalis nominis appellatione confertur, c. nisi specialis hoc tit. ante cuius receptionem ecclesie Summe in Decretales.

clesia dicitur viduata quoad quædam, puta concilij conuocationem, chris̃matis consecrationem, basilicarum dedicationem, clericorum ordinationem, episcoporum consecrationem &c. c. quod sicut §. 1. vers. praterea de elect. 100. dist. in summa. Talia enim & similia, quæ sunt episcopalis ordinis, non debet exercere, in suâ prouinciâ, sinè pallio. c. quod sicut §. super eo vers. praterea de elect. 10. And. inc. extuarum numero 6. hoc tit. Decian. consil. 26. lib. 3. Conceditur ꝑ vniuersaliter à summo Pontifice tantùm, d. c. nisi hoc tit. c. significasti vers. fin. & ibi Pan. post. n. 9. de elect. & à quatuor patriarchis principalibus, postquam à Romano Pontifice receperint pallium, præstito sibi iuramento fidelitatis & obedientiæ, d. c. antiqua c. sacrosancta & seq. 22. dist. archiepiscopis, c. quoniam 100. dist. ac ex priuilegio quibusdam episcopis, Hostiensis Babienis, Bambergensis Quinqueclesiensis, & c. cum in iuuentute de præsup. c. fin. 10. dist. instanter petentibus, c. prisca 10. dist. per nuntium ad hoc specialiter deputatum, c. optatum in fine 10. dist. intra ꝑ tres menses, à die consecrationis, præstito iuramento obedientiæ Romano pontifici, d. c. antiqua c. quoniam in princ. & c. optatum 100. dist. d. c. significasti. Alias commilla sibi careant dignitate: eritque metropolitanis alijs licentia, post secundam & tertiam commonitionem, iudicatis ecclesijs cum consilio summi pontificis, ordinando episcopum subuenire. d. c. quoniam 100. dist. Patriarchæ principales pro te recipiunt professionem canonicam, & pro Romana Ecclesia sponsonem obedientiæ, à suis suffraganeis, quibus pallium largiuntur. d. c. antiqua.

Romanus ꝑ pontifex semper & vbiq̃ vtitur pallio, inter missarum solemnias, c. ad honorem hoc tit. archiepiscopus ꝑ extra suam prouinciam vti non potest, sed tantùm in quâ.